

Dievo kūno bažnyčios Nesvyžiuje (Baltarusijos Respublika) kriptoje esančios poliruoto akmens ovalinės lentutės „Jaspyje“ su užrašu „BENEDICT. V. S. P. P. XIV.“

konservavimo-restauravimo darbų

PROGRAMA-METODIKA

Remiantis istoriniais šaltiniais, lentutę iškalė Antanas iš Nesvyžiaus.

Ovalinės lentutės „Jaspyje“ aukštis - 43 cm, plotis - 100 cm. Lentutė yra įmontuota kriptoje prie sienos, esančios prie pat įėjimo į kriptą. Lentutė iš poliruoto pilkai rausvos spalvos akmens. Ji neblogai išsilaikiusi. Lentutėje iškaltas šriftas gana smulkus, todėl paryškinimui tonuotas balta spalva, kad užrašas būtų įskaitomas. Vienok dabartiniu metu dalies teksto raidžių nebeįskaitomos, nes beveik nesimato raidžių. Raidės būtina paryškinti - tonuoti balta spalva. Taipogi reikia papildomai tonuoti kai kurias likusio užrašo raides.

Užrašo teksto viduryje yra monetos dydžio apvali skylė; liudijama, jog skylėje buvo įmontuotas popiežiaus Benedikto XIV antspaudas. Nuspręsta atkurti antspaudo kopiją spalvoto metalo medžiagoje (rekomenduojamas pasidabruotas alavas). Lentutės viduryje skersai eina skilimo griovelis, kurį išvalius, jis bus užtaisyti akmens imitacija (mastika), derinant atspalvį su autentu.

Lentutės paviršius vietomis yra užterštas, uždrėbtas tinku, ypač lentutės kraštai. Aplink lentutę tinkas vietomis aprtrupėjęs. Poliruotas lentutės paviršius išsilaikęs gerai (yra blizgus).

Konservavimo-restauravimo darbus numatyta atlikti sekančia tvarka:

1. Vizualinė analizė, esamos būklės įvertinimas vietoje.
2. Fotofiksacija prieš darbus, darbų eigoje bei pabaigus konservavimo-restauravimo darbus.
3. Sausas valymas, dulkių, nešvarumų pašalinimas nuo lentutės paviršiaus minkštais teptukais.
4. Dažai, tinkas ir žvakių degimo kondensatas valomi atsargiai skalpeliais sausuoju būdu, nugremžiant iki autento paviršiaus.
5. Į akmens paviršių įsigėrusios dervingos dulkių ir suodžių dėmės šalinamos modifikuoto krakmolo kleisteriu (su 15 % glicerino ir 5 % amoniako); kur reikia, pridėti prie paviršiaus marlės, vatos ar lignino kompresus.
6. Aplink lentutės kraštus tinko ištrupėjimus atstatyti užtaisant kalkių skiediniu su 10 % marmuro miltų, paviršių modeliuojant špakliuku ir suvienodinant su autentišku paviršiumi.
7. Teksto mažas, vos įžiūrimas raideles išryškinti, jų gilumą tonuojant balta spalva kalkių ir kazeino pagrindo dažais: 20 % kazeino tirpalo - 1 l, distiliuoto vandens - 2 l, separuotos kreidos - 2,4 l, linų sėmenų pokosto 60-80 cm kub., 40 % fenolio tirpalo - 100 cm kub. arba 40 % natrio benzoato tirpalo - 40 cm kub. Tepama labai siaurais minkšto plauko teptukais. Dažai gali turėti pakaitalą; kad tik būtų pasiektas norimas rezultatas

8. Trūkusių plyšių akmenyje būtina išvalyti ir užtaisyti restauraciniu mišiniu akmens imitacija (mastika), atitinkančia autentiško paviršiaus spalvą.

9. Blizgų, gerai išsilaikiusių poliruotą akmens paviršių užkonservuoti, įtrinant vaško tirpalu. Jei bus būtina paviršių vaškuoti; įkaitintas akmens paviršius įtrinamas vaško, ištirpinto 50 % petroleilinio eterio arba 10 % vaško pieno tirpale. Pinenas paruošiamas lygiomis dalimis sumaišius terpentinę ir vaitspiritą.

11. Baigus tvarkymo, konservavimo-restauravimo darbus, paruošti darbų ataskaitą-pasą.

aukščiausios kateg. skulptorius-restauratorius Kęstutis Norkūnas